

Adana Ekonomi Zirvesi - 2014

26.12.2014

**Adana, Türkiye'nin ilk
sanayileşen kentlerinden**

**İlk çırçır fabrikası 1864
İlk iplikhane 1898
İlk iplik-dokuma 1901
1924 yılında 17 fabrika**

**1517 yılında Osmanlı topraklarına
katılan Adana'da çeltik üretimi ve ipek
imalathaneleri ile şeker kamışından
şeker imalathaneleri vardı.**

ADANA...

**İki nehir arasındaki bereketli topraklarda
kurulu bir şehir...**

Üç kıtanın kesişim
noktası **Adana**,
Avrupa, Ortadoğu ve
Afrika pazarlarına
erişimde önemli
transit noktası

Adana

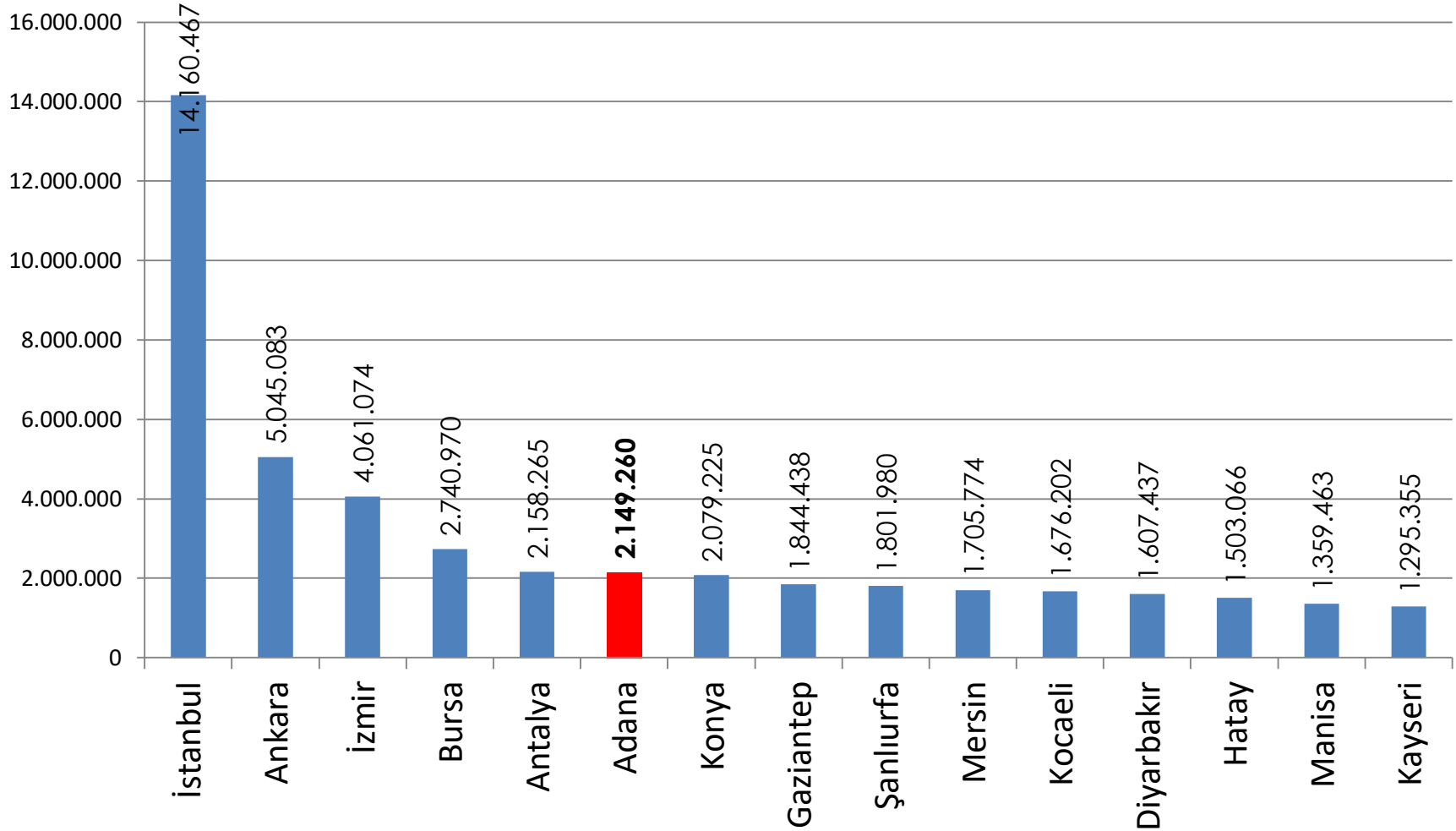
Türkiye Ulaşım Kolaylığı Endeksi

Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurulu'nun
Türkiye Ulaşım Kolaylığı Endeksi'nde İstanbul, Hatay, Tekirdağ ve İzmir'den sonra
Adana 5.sırada yer almıştır.

Adana Nüfus olarak Türkiye'nin 6. Büyük Kentidir.

Adana 2 Milyon 149 Bin nüfusu ile Türkiye Toplam Nüfusunun %2,8'ine sahiptir.

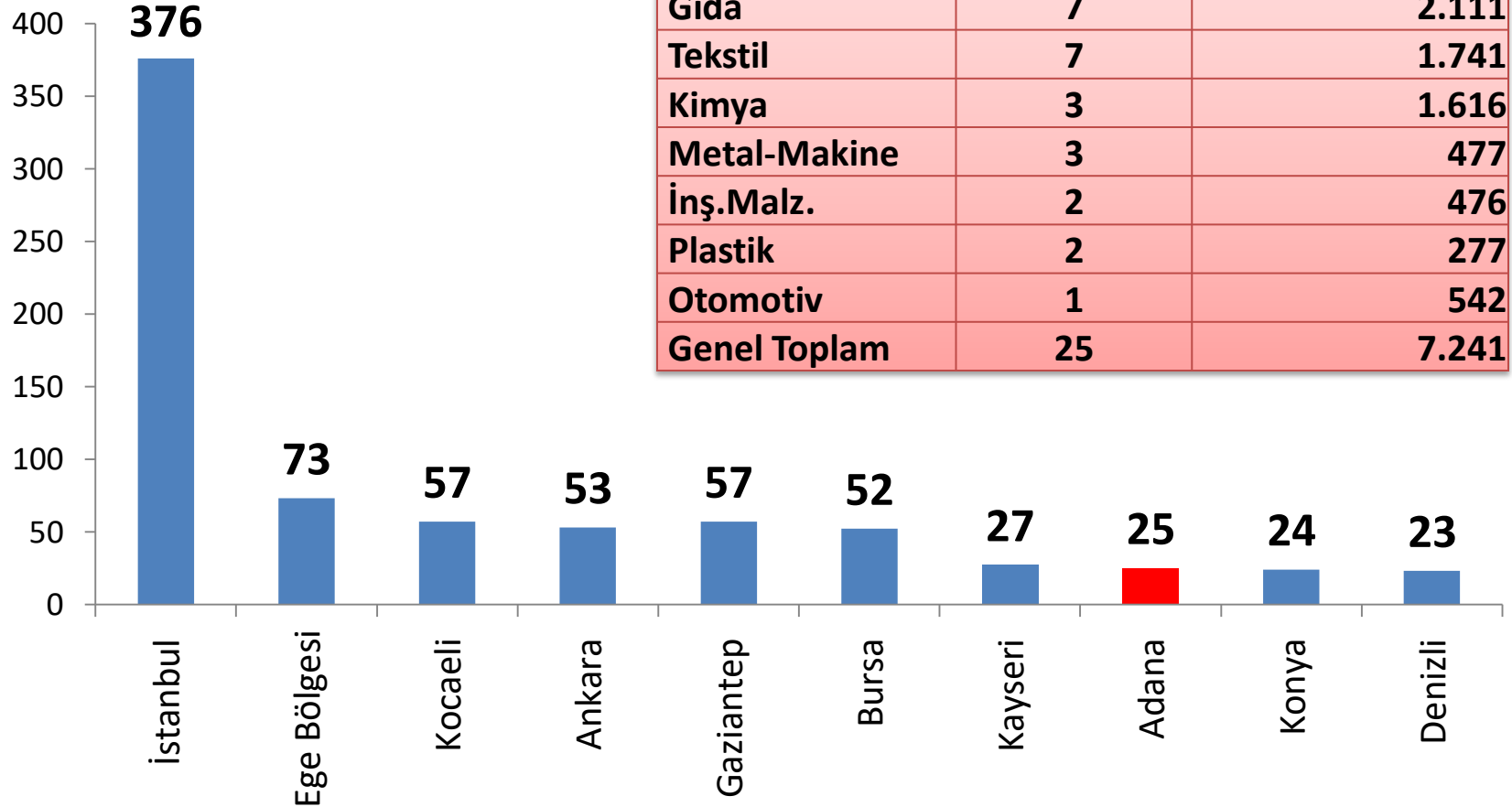
ADANA BİRÇOK FARKLI SEKTÖRÜ BİRARADA BARINDIRAN ÖNEMLİ BİR SANAYİ ŞEHRİDİR

Adana; elektronik karttan, otobüse, gemi inşaatından tekstil ürünlerine kadar çok geniş yelpazede bir üretim ağına sahiptir. İhracata konu malların üretiminde en çok çeşitliliğe sahip iller arasında **İstanbul, İzmir, Ankara, Konya'dan sonra 5.sırada yer alan Adana**, Ekonomi Bakanlığı raporlarına göre de önemli gelişim potansiyeli taşıyan modern bir sanayi kentidir.

Akdeniz Gemi

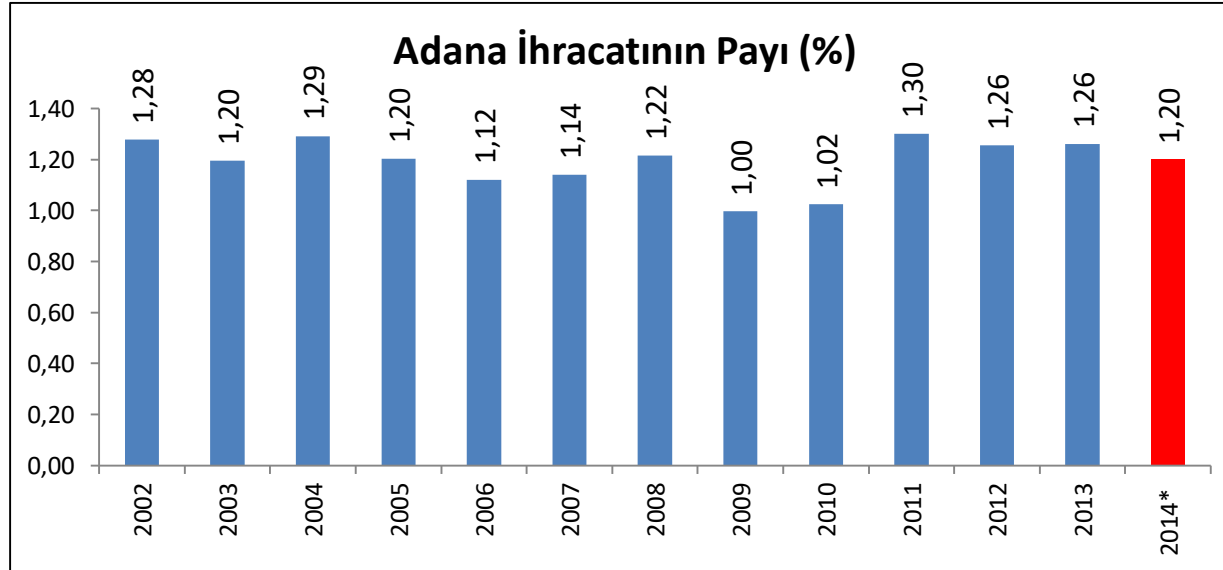
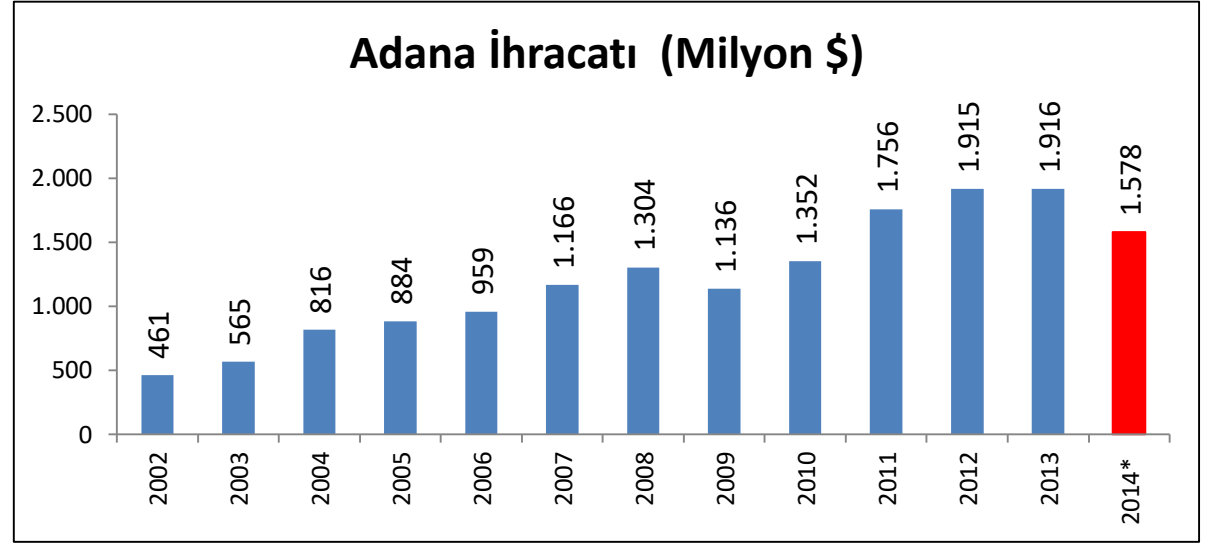
Türkiye'nin 1000 Büyük Sanayi Kuruluşu Arasına Adana'dan 25 firma girmiştir.

Sektör	Firma	Üretimden Satışlar Milyon (TL)
Gıda	7	2.111
Tekstil	7	1.741
Kimya	3	1.616
Metal-Makine	3	477
İnş.Malz.	2	476
Plastik	2	277
Otomotiv	1	542
Genel Toplam	25	7.241

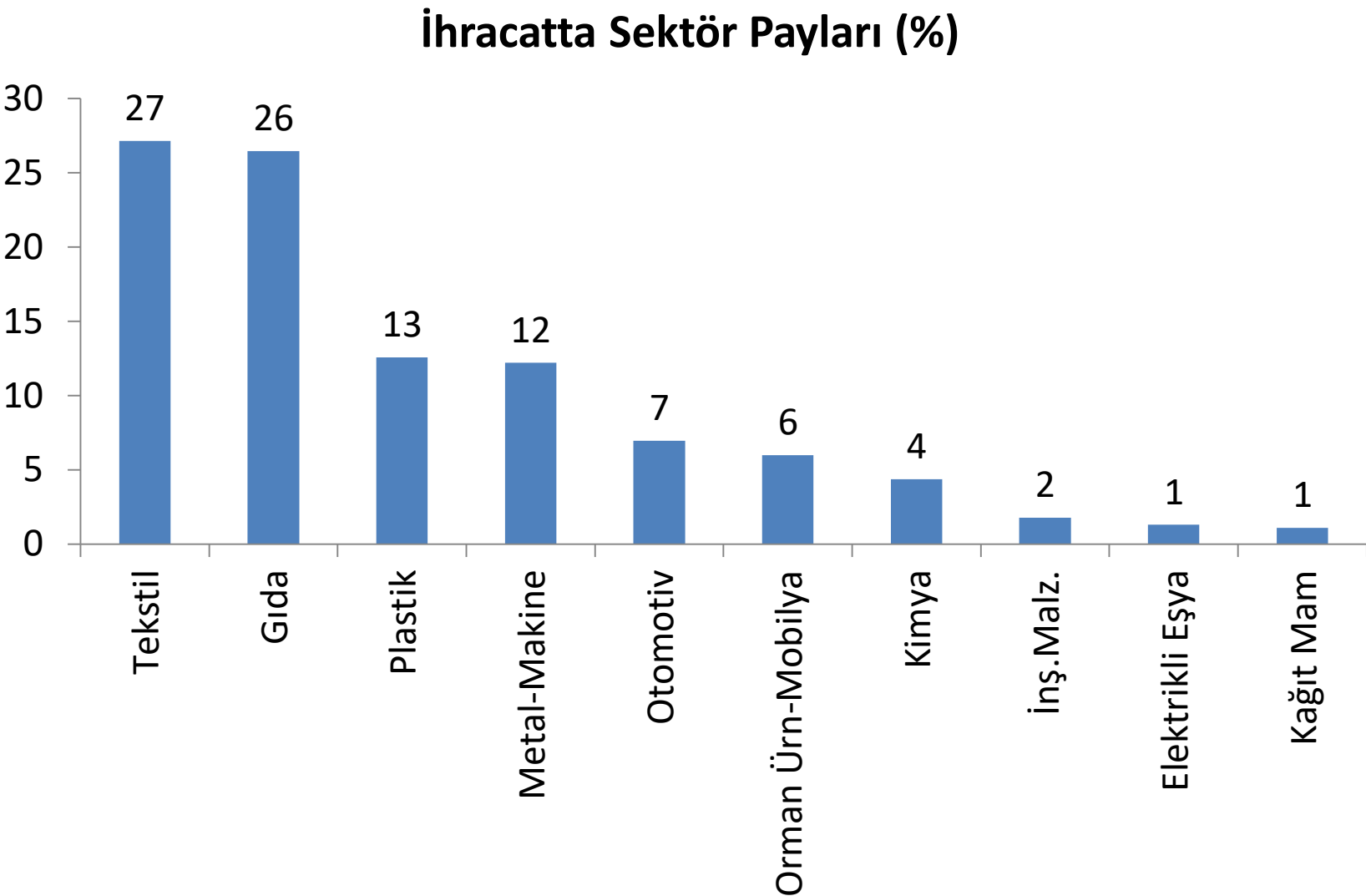
2002 YILINDAN İTİBAREN ADANA İHRACATI ARTMAYA DEVAM EDİYOR

Adana ihracatı 2002 ertesinde istikrarlı şekilde artmaya devam etmiş; 2013 yılında 1,916 Milyon Dolara ulaşmıştır.

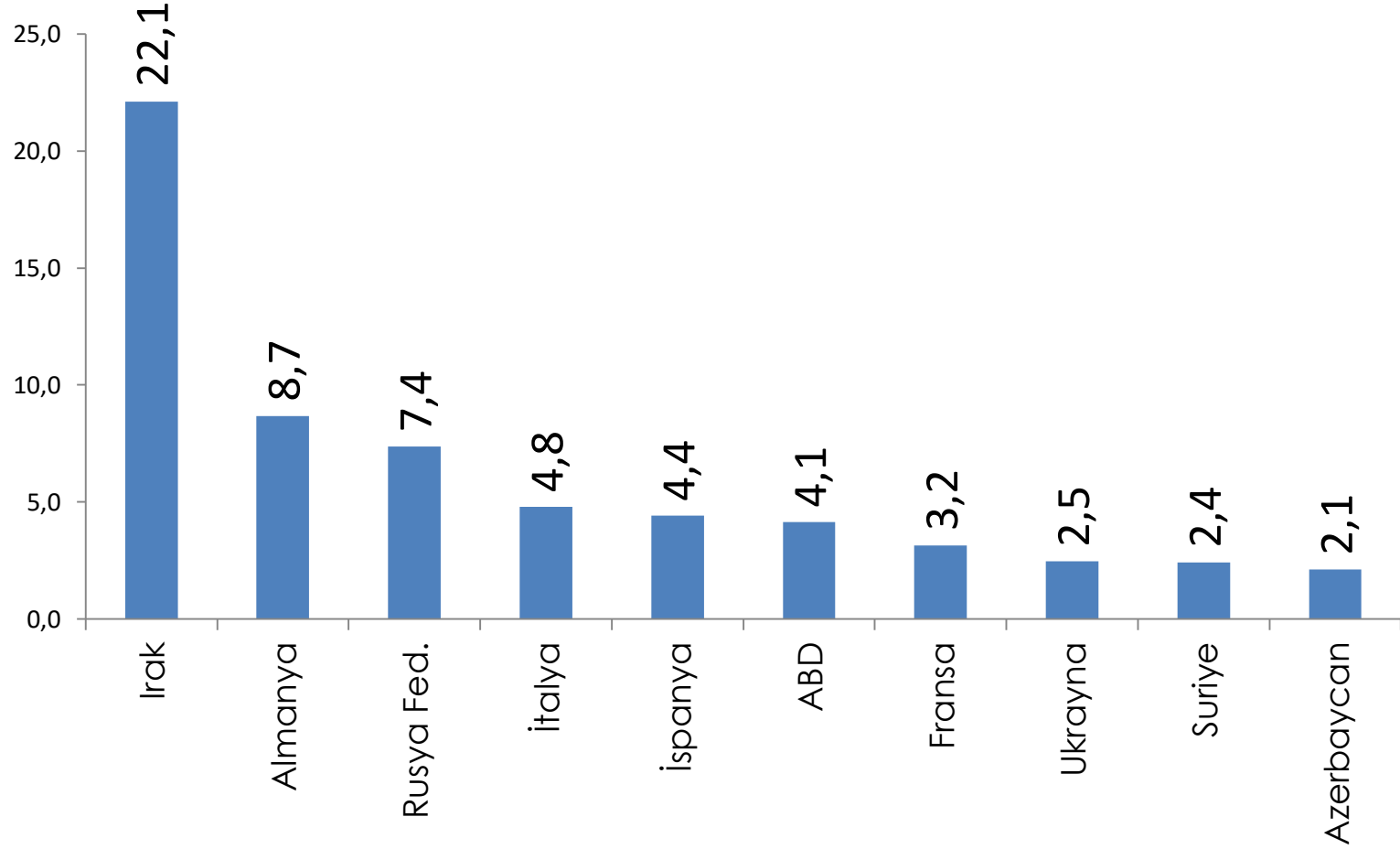
*** 2014 yılı Ocak-Ekim Dönemi**

Adana'nın İhracatında Sektör Payları (%) (2013)

ADANA'NIN İHRACATINDA BAŞLICA PARTNERLERİ

İLK 10 ÜLKE PAYLARI (%)- 2013

Adana'da öne çıkan sektörler

- ☐ **Tekstil**
- ☐ **Gıda**
- ☐ **Makina & Otomotiv**
- ☐ **Kimya-Petrokimya**
- ☐ **Enerji**

Çukurova ve Türkiye'nin Geleceği; Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi

Yaklaşık 100 Milyon Ton Ham Petrol Ceyhan'da

Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattı - **35 milyon ton**

Ceyhan - Kırıkkale Ham Petrol Boru Hattı - **5 milyon ton**

Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı - **50 milyon ton**

Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi

Kamulaştırma çalışmalarının tamamlanması ve Bölgenin faaliyete geçmesiyle dünyanın önde gelen petro-kimya şirketlerinin burada yatırım yapması; 100.000 kişilik yeni istihdam alanı oluşturması; cari açığın azalmasına önemli katkı sağlaması öngörülmektedir.

Sadece Adana için değil bölgemiz ve Ülkemiz için de büyük bir öneme sahip olan Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi'nin faaliyete geçirilmesi için devam eden **kamulaştırma çalışmaları sonuçlandırılmalı**; bölge Bakanlığınızca hazırlanacak **özel bir teşvik yasası** kapsamında **bir an önce faaliyete geçirilmelidir**.

2023 HEDEFLERİ KAPSAMINDA ADANA'NIN ÖNCELİKLERİ

SERBEST TİCARET ANLAŞMALARI

Global anlamda önemli ticaret avantajı sağlayan serbest ticaret anlaşmaları sayısının arttırılmasına yönelik Ekonomi Bakanlığımızın çalışmaları memnuniyetle karşılanmaktadır. AB-ABD arasında sürdürölmekte olan Transatlantik Yatırım ve Ticaret Ortaklığı Anlaşması'na Türkiye'nin de dahil edilmesi büyük önem arz etmektedir. Sanayi kesimi olarak Bakanlığımızın gerçekleştireceğı çalışmalara katkı sağlamak arzusundayız.

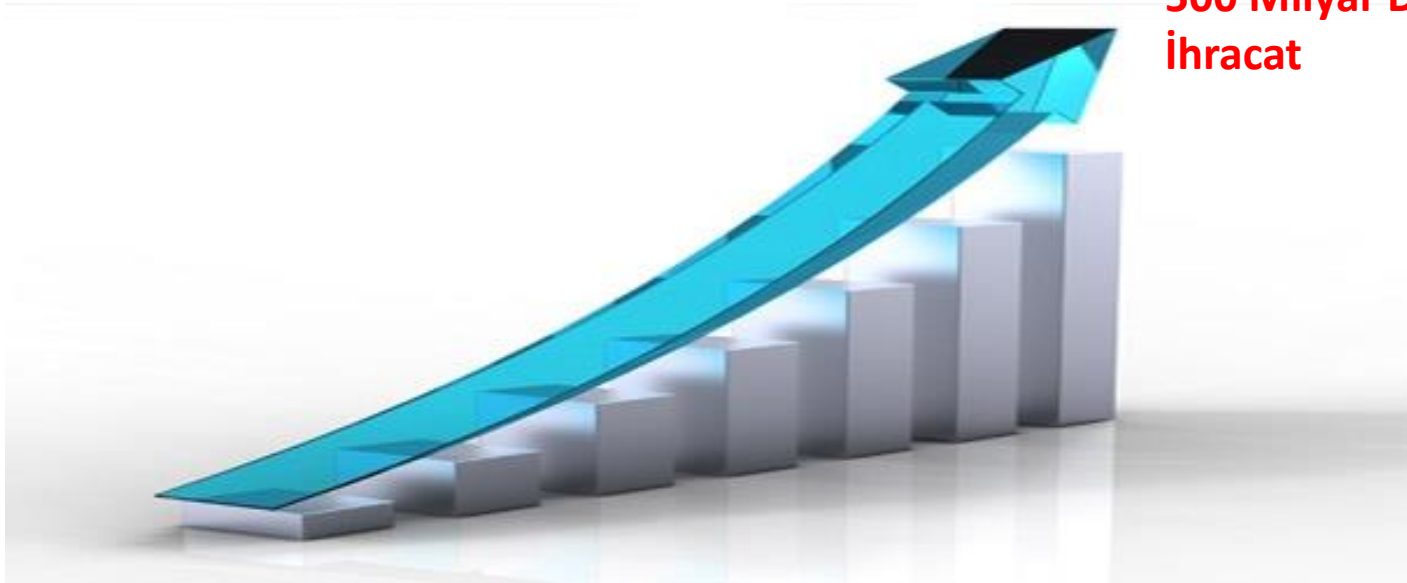

DIŞ TİCARET POLİTİKASI ÖNLEMLERİ

Türkiye, Dünya Ticaret Örgütü mevzuatlarına uygun olarak dış ticaret politikası önlemlerini en etkin şekilde kullanan ülkelerden biridir.

Sanayi kesiminin başvuruları ve Ekonomi Bakanlığımızın yaptığı araştırmalar ertesinde yürürlüğe konan anti-damping, sübvansiyon, gözetim ve ek vergi uygulamaları ile sektörlerimiz haksız ithalat karşı etkin biçimde korunmaktadır.

Özellikle tekstil ve konfeksiyon sektörlerinde 2011 Temmuz ayında yürürlüğe konulan ek vergi uygulaması sanayimiz ve AB dış ticaret politikası açısından adeta bir dönüm noktası olmuştur.

Hedef
500 Milyar Dolar
İhracat

TEKSTİL VE KONFEKSİYON SEKTÖRLERİNDE EK VERGİ UYGULAMASI

Tekstil ve Konfeksiyon sektörlerinde 2011 Temmuz ayında uygulamaya konulan ek vergi ertesinde geçen üç yıllık dönemde sektörde önemli kazanımlar elde edilmiştir. Tekstil ve Konfeksiyon sektörlerinde başarılı sonuçlar alınan Ek Vergi uygulaması takip eden dönemde **ayakkabı** sektöründe de uygulamaya konmuştur.

Kayıtlı İstihdam

170.000 kişiden
fazla artış

Dış Ticaret

Dış ticaret fazlası
% 50'lik artışla
15.3 Milyar
dolara ulaştı

Hazine'ye Ek Gelir

1.84 Milyar Dolar
ek gelir

EK VERGİ UYGULAMASI

- Haksız ithalatın engellenmesi noktasında önemli bir işlev gören Ek Vergi Uygulaması yeterli üretim kapasitesi olduğu bilenen **diğer imalat sanayi sektörleri için de uygulamaya geçirilmelidir.**
- 2011 temmuz döneminde uygulamaya başlandığında ülke gruplarına göre değişiklik arz eden **ek vergi oranları yükseltilmeli ve tüm ülkelerle aynı olacak şekilde** revize edilmelidir.

PAMUK ANTİ-DAMPİNGİ

ABD pamuğuna yönelik olarak başlatılan Anti-damping soruşturması yaklaşık 30 milyar dolar ihracat gerçekleştiren tekstil ve konfeksiyon sektörleri için büyük bir endişe kaynağı olmuştur.

Tekstil ve Konfeksiyon sektörler stratejik öneme sahip olan pamuk üretiminin desteklenmesi ve Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu kalite ve miktarda yerli pamuk temini için yıllardır önemli projeler geliştirmişlerdir.

Ancak tüm çabalara rağmen gerek destekleme primlerinin doğru şekilde doğru kişilere kullandırılmaması ve yetersizliği gerekse muadili mısır ve buğday üretiminin cazibesi nedenleriyle pamuk üretimi arzu edilen 1 milyon ton/yıl hedefine ulaşamamıştır.

Tekstil ve Konfeksiyon Sektörlerinin, ABD pamuğuna yönelik olarak başlatılan soruşturmadan olumsuz etkilenmemesi için;

- Anti-damping uygulaması yeterli üretim kapasitesi oluşturulana kadar sonuçlandırılmamalı;

- Şubat 2015 ekim öncesinde Kg başına destekleme primi en az 90 Kuruş olarak ilan edilerek çiftçilerin pamuk ekimi teşvik edilmelidir.

TASARIM DESTEKLERİ

Ekonomi bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen düzenleme çerçevesinde tasarım faaliyetlerine yönelik destekler özellikle tekstil, konfeksiyon, mobilya gibi tasarımın çok önemli olduğu sektörlerde büyük memnuniyetle karşılamıştır.

Ekonomi Bakanlığımız bu akşam üçüncüsünü gerçekleştireceğimiz ve Şahsınızın da katılımlarıyla onurlandıracağı ATHİB Kumaş Tasarım Yarışması gibi yarışmaları da uzun süredir destekleyerek Türkiye'nin daha yüksek katma değerli ürün üretimine önemli katkı sağlamaktadır.

YATIRIM TEŞVİKLERİ-1

Adana, son yıllardaki teşvik uygulamalarından olumsuz etkilenmiştir. Adana 2012 yılında uygulamaya konulan son teşvik mevzuatı kapsamında kendi coğrafyasında 2. bölge illeri arasında yer alan ender şehirlerden biridir.

SEGE 2011

6 BÖLGE

YATIRIM TEŞVİKLERİ-2

Teşvik sisteminin en önemli amaçlarından biri üretim ve istihdam artışı sağlamaktır. Bu bağlamda kurgulanacak herhangi bir teşvik sisteminde öncelikli olarak işsizliğin yoğun olduğu illerdeki üretimin arttırılması hedeflenmelidir.

Adana işsizlik sorununu en yoğun yaşayan illerden biridir. Bu veriler ışığında Adana'nın Yatırım Teşvik Siteminde 2. Bölge illeri arasında yer alması teşvik sisteminin doğasına aykırıdır.

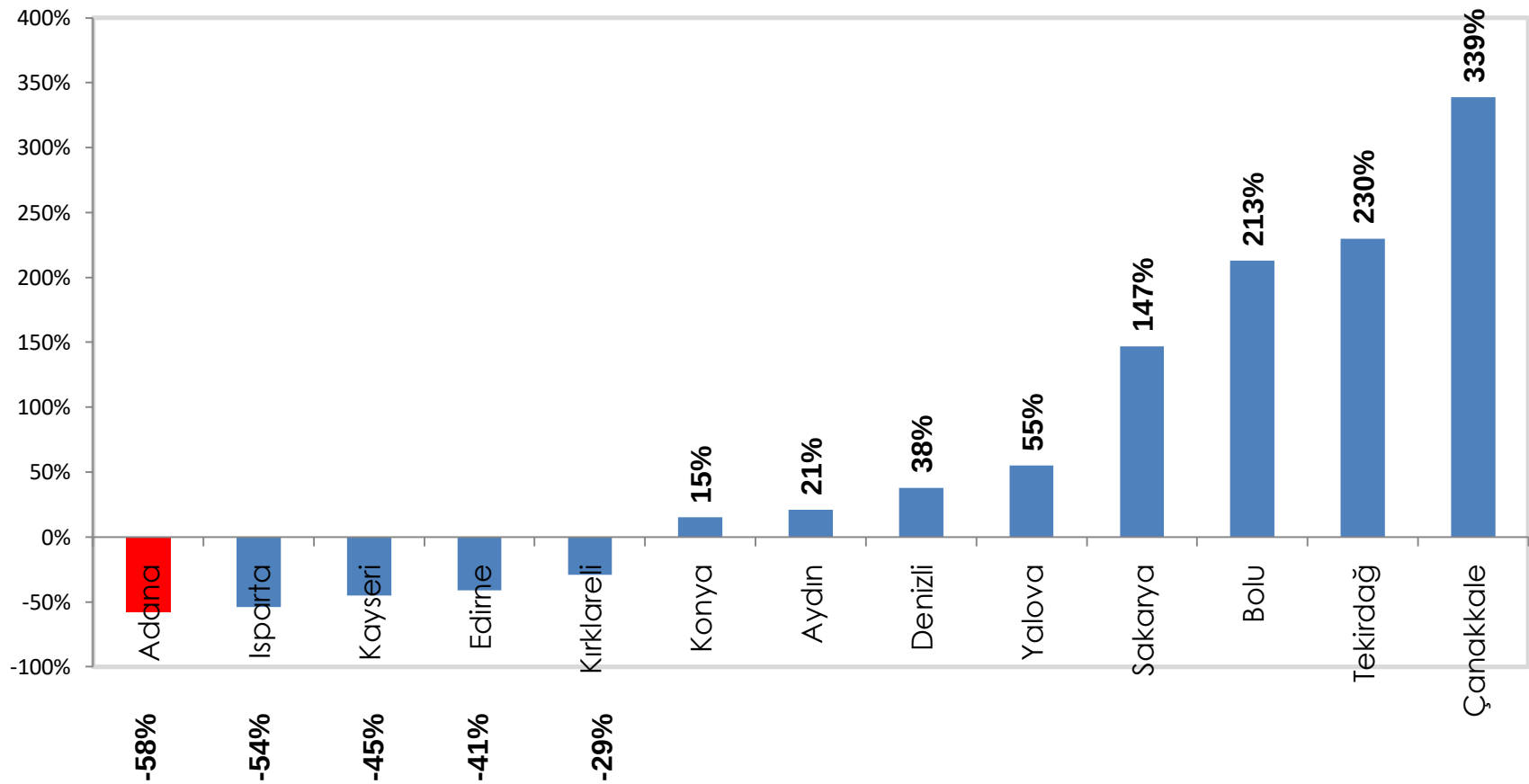
Mevcut teşvik sistemi Bölgemizde küresel kriz sonrası azalmaya başlayan işsizlik Oranlarının yeniden artmasına neden olmuştur.

Sıra (2013)	Teşvik Bölge	İlin adı	2008	2009	2010	2011	2012	2013
81	6	Batman	14,3	13,5	11,7	14,1	25	23,4
80	6	Mardin	17	12,8	9,1	12,3	20,9	20,6
79	6	Siirt	17,9	14,8	12,7	11,8	20	20,5
78	6	Şırnak	22,1	17	11,2	12	19,4	20,1
74	2	Adana	20,5	26,5	19,1	11,9	11,4	13,2
Türkiye			11	14	11,9	9,8	9,2	9,7

MEVCUT TEŞVİK SİSTEMİ ADANA İLİNDEKİ YATIRIMLARI OLUMSUZ ETKİLEMİŞTİR-1

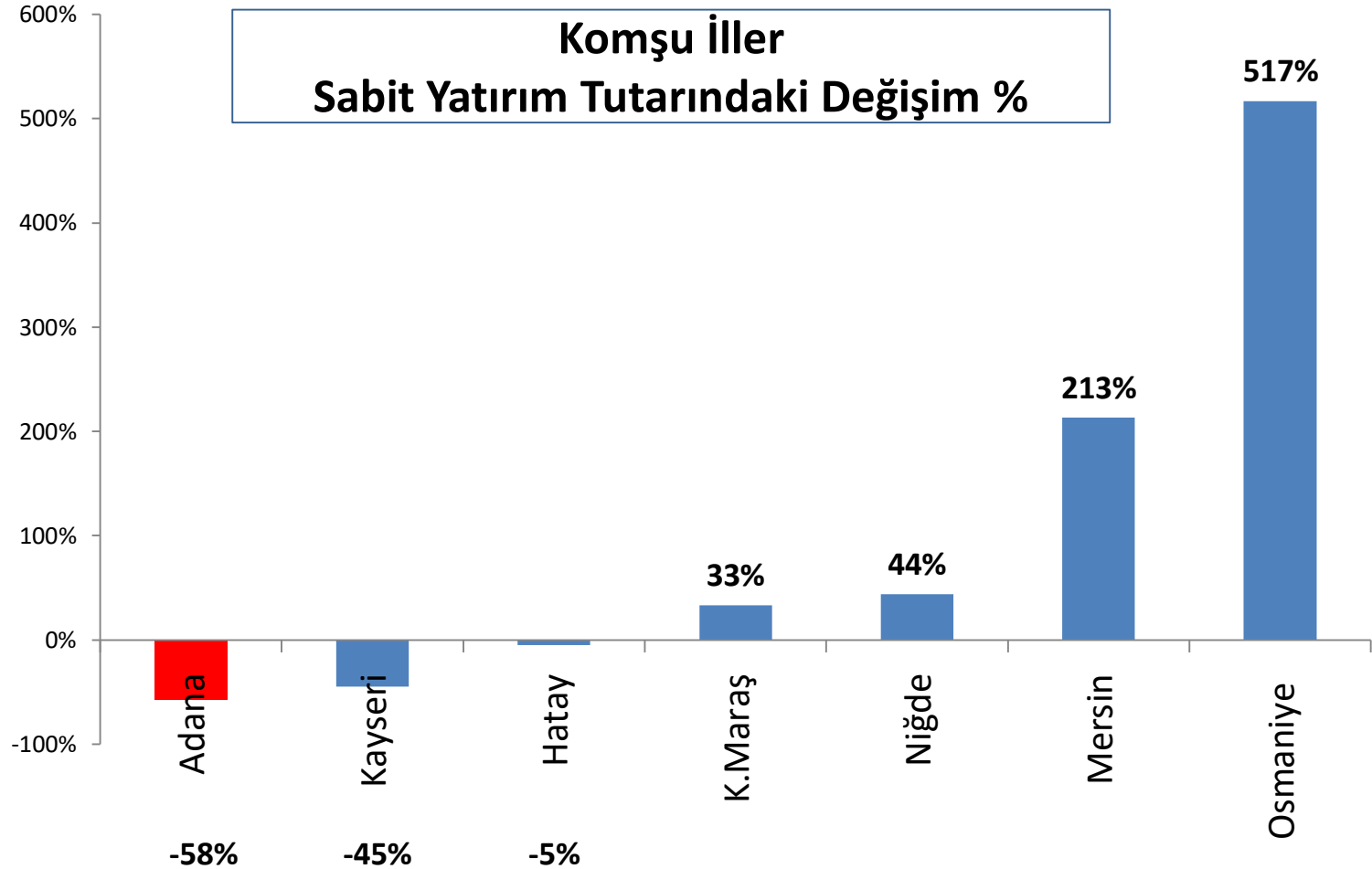
Ekonomi Bakanlığı tarafından mevcut teşvik sisteminin birinci yılında yayımlanan “Teşvik Sistemi Değerlendirme Raporu”nda da açık şekilde ortaya konduğu üzere Adana, 2. Bölgede yer alan tüm iller arasında **% 58’lik azalmayla sabit yatırım tutarı en fazla azalan il** olmuştur.

2. BÖLGE İLLERİ SABİT YATIRIM TUTARLARINDA GÖRÜLEN DEĞİŞİM %

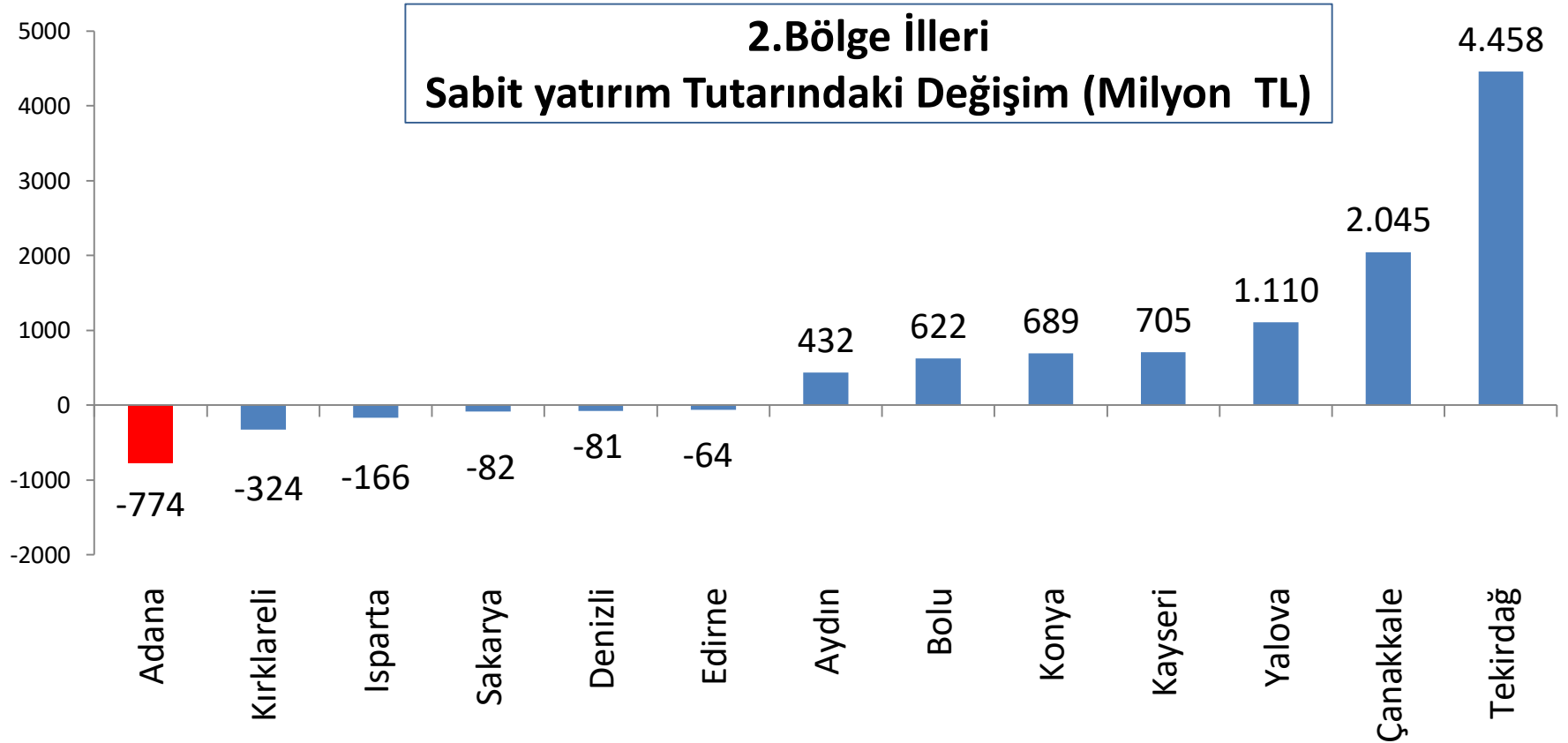
MEVCUT TEŞVİK SİSTEMİ ADANA İLİNDEKİ YATIRIMLARI OLUMSUZ ETKİLEMİŞTİR-2

Adana,Komşu illerle kıyaslandığında mevcut teşvik sisteminin uygulamaya konduğu ilk yıl ertesinde yine oldukça olumsuz bir tablo ortaya çıkmış sabit yatırım tutarları en fazla azalan il olmuştur.

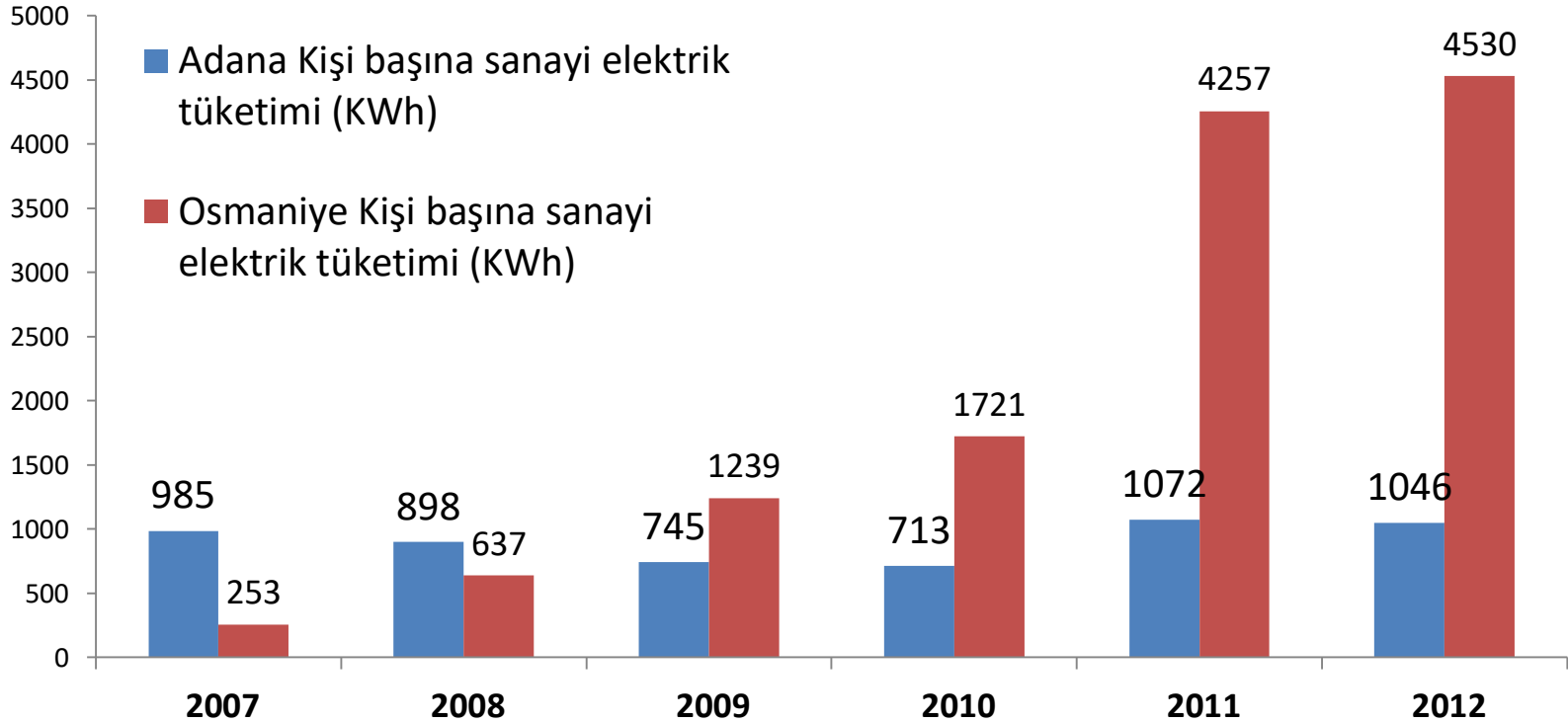
MEVCUT TEŞVİK SİSTEMİ ADANA İLİNDEKİ YATIRIMLARI OLUMSUZ ETKİLEMİŞTİR-3

İki yıllık rakamlar da Adana'nın teşvik sisteminden olumsuz etkilendiğini açık şekilde ortaya koymuştur. Yeni teşvik sistemi ertesinde geçen iki yıllık dönemde Adana İlinde düzenlenen teşvik belgesi tutarı teşvik öncesindeki **iki yıllık döneme göre 774 milyon TL** azalarak, Adana tüm 2. bölge illeri arasında en fazla gerileyen il olmuştur.

MEVCUT TEŞVİK SİSTEMİ ADANA İLİNDEKİ YATIRIMLARI OLUMSUZ ETKİLEMİŞTİR-4

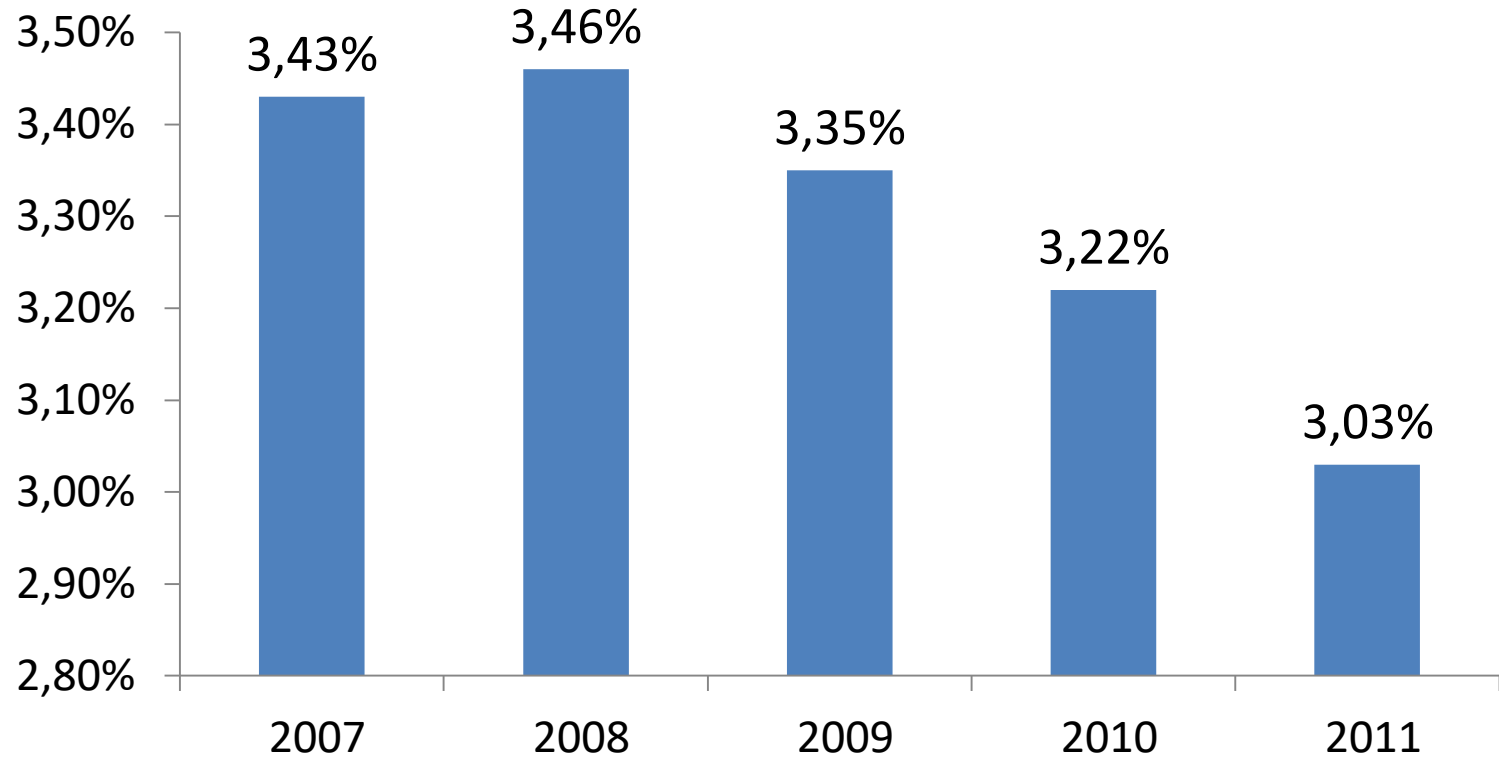
Uygulamada olan Bölgesel Teşvik Sistemi çerçevesinde mevcut yatırımların önemli bir kısmı daha uygun şartlarda desteklenen komşu ve yakın coğrafyadaki illere yönelmiştir. Adana özelinde mevcut yatırımların önemli bir kısmı 5. bölgede yer alan komşu il Osmaniye'ye kaymış; Osmaniye sanayi kesiminin kişi başına düşen elektrik tüketimi Adana tüketiminin 4 katına ulaşmıştır.

MEVCUT TEŞVİK SİSTEMİ ADANA İLİNDEKİ YATIRIMLARI OLUMSUZ ETKİLEMİŞTİR-5

Adana'nın yer aldığı TR62 bölgesinde Gayri Safi katma Değer (GSKD) sanayi sektör payı son beş yılda % 10 küçülmüştür.

TR 62 Sanayi Sektörü GSKD Payı (%)

MEVCUT TEŞVİK SİSTEMİ ADANA İLİNDEKİ YATIRIMLARI OLUMSUZ ETKİLEMİŞTİR-6

Tarih boyunca göç alan Adana, azalan yatırımların etkisi ile artık **göç veren bir il** konumuna gelmiştir.

Genel Nüfus Sayımları Dönem	İl	Toplam nüfus	Aldığı göç	Verdiği göç	Net göç	Net göç Hızı (‰)
1975-1980	Adana	1 211 060	74 119	73 300	819	0,7
1980-1985	Adana	1 463 546	99 672	75 843	23 829	16,4
1985-1990	Adana	1 714 297	124 479	97 545	26 934	15,8
1995-2000	Adana	1 669 361	92 684	133 181	- 40 497	-24,0
2007-2008	Adana	2 026 319	45 493	58 316	- 12 823	-6,3
2008-2009	Adana	2 062 226	53 685	54 109	- 424	-0,2
2009-2010	Adana	2 085 225	53 096	57 402	- 4 306	-2,1
2010-2011	Adana	2 108 805	50 523	62 402	- 11 879	-5,6
2011-2012	Adana	2 125 635	45 927	59 294	-13367	-6,3
2012-2013	Adana	2 149 260	50 598	62 933	-12.335	-5,7

Kaynak: Genel Nüfus Sayımı Sonuçları,
1980-2000 ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2008-2013

MEVCUT TEŞVİK SİSTEMİ ADANA İLİNDEKİ YATIRIMLARI OLUMSUZ ETKİLEMİŞTİR-7

İl bazında kurgulanan Teşvik sistemi yapılacak düzenleme çerçevesinde ilçeler ve sektörler bazında yeniden planlanmalıdır. Adana özelinde Adana'nın merkez ilçeler dışında kalan 5 ilçesi gelişmişlik endeksinde Türkiye ortalamasının oldukça altında (5. ve 6. kategori ilçeler arasında) yer almıştır.

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
ADANA	Büyükşehir	2	1	5,71564
ADANA	Ceyhan	186	3	0,50077
ADANA	Pozantı	191	3	0,46680
ADANA	Kozan	273	3	0,14144
ADANA	Karataş	324	3	0,01236
ADANA	İmamoğlu	351	3	-0,06441
ADANA	Yumurtalık	448	3	-0,22099
ADANA	Karaisali	655	5	-0,61422
ADANA	Tufanbeyli	663	5	-0,62767
ADANA	Aladağ	713	5	-0,70529
ADANA	Saimbeyli	728	5	-0,74160
ADANA	Feke	797	6	-0,99248

2023 HEDEFLERİNE YAKIŞIR BİR TEŞVİK SİSTEMİ

Türkiye 2023 yılında 500 Milyar Dolar ihracat hedefini yakalamak için bugün için gerçekleştirdiği 150 Milyar Doların üzerindeki ihracatını 3 katına çıkarmak zorundadır.

Mevcut üretim kapasitesi ile 150 Milyar Dolarlık ihracat gerçekleştiren Türkiye önemli bir verimlilik artışı gerçekleştirmeli ayrıca ciddi bir yatırım hamlesi yapmalıdır. Yeni teşvik sistemi de bu hedefe uygun olarak kurgulanmalıdır. Bu anlamda yeni teşvik sisteminde;

- 5084 teşvik yasasındaki **elektrik katkı desteği**, daha önceki teşviklerde sağlanan **Kaynak kullanımı destekleme primleri** gibi destekler verilmelidir.
- Hedeflenen yatırımların gerçekleşmesi için teşvik yasa ve uygulamasının **ilçe ve sektörler bazında işsizlik kriteri** göz önünde bulundurularak belirlenmesi önemlidir

DOĞALGAZ VE PETROL KARŞILIĞI MAL TİCARETİ

1988-1990 arası Irak'la yapılan anlaşmada Irak'tan ithal edilen petrolün bedeli Merkez Bankası hesaplarında tutularak Irak'a özellikle gıda maddesi ve diğer ürünleri satan sanayicilere buradan ödemeler yapıldı. Bunun sonucunda sanayicimiz ürün bedelini tahsil edememe gibi bir endişe duymadan cesaretle bu ülkeye mal ihracatı gerçekleştirdi.

Benzer anlaşmaların **Rusya, İran, Irak, Nijerya** gibi petrol ve doğalgaz ithalatı yaptığımız ülkelerle de yapılması böylece cari açığımıza artıran enerji ithalatının olumsuz etkilerinin azaltılması, ihracatçılarımızın daha fazla ihracat yapmasının sağlanmalıdır.

ŞEHİRİMİZ ULAŞIM SORUNUN ÇÖZÜLMESİ

Adana'nın önemli sorunlarından biri olan şehir içi trafiğinin rahatlatılması için

Adana Güney Kuşak Çevre Yolunun en kısa sürede hizmete sokulması, Adana kent yaşamı ve şehir trafiğinin rahatlatılması, açısından önem arz etmektedir.

Adana Güney Kuşak Çevre Yolu projesinin ihale işlemlerinin başlatılmalı ve projenin en kısa sürede hayata geçirilmelidir.

ŞEHRİN ULAŞIM ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ

Çarpık yapılaşma sonucu konut ve sanayinin iç içe geçtiği kent merkezinde gittikçe artan trafik ekonomik ve sosyal yaşamı olumsuz etkilemektedir. Önemli yatırım projelerinin hayata geçmesi beklenen ilimizde artması hedeflenen sanayi ve ticaret faaliyetlerinin yanı sıra oluşacak nüfus yoğunluğunda ulaşım sisteminde iyileşmeye gidilmesi ve bu çalışmaların ivedilikle projelendirilip tamamlanması gerekmektedir.

Bu çerçevede var olan sistemlerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi ekonomik açıdan da olumlu sonuçlar doğuracaktır. Halihazırda hizmet veren metro hattının iyileştirilmesi ve güzergahının uzatılması için önemli finansman ihtiyacı vardır.

Metronun kalan kısmına ait çalışmaların T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'na tamamlanması ilimiz refah düzeyinin arttırılması için büyük önem arz etmektedir.

ISLAH ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ İÇİN YENİ BAŞVURU HAKKI TANINMASI

04.08.2011 tarih ve 28015 sayılı resmi gazete’de yayımlanan Yönetmelik uyarınca bulundukları illerde dağınık halde yer alan işletmelerden 12.04.2012 tarihine kadar bulundukları ilin valiliklerine müracaat edenler için Islah OSB oluşturulması imkanı tanınmıştır. Ancak Adana ilimizde dağınık halde faaliyette bulunan birçok işletme kanunda öngörülen 12.04.2012 tarihine kadar başvurusunu tamamlayamadığından, ilimiz Islah OSB kurulum imkanından faydalanamamıştır.

2011 yılında yürürlüğe giren yönetmelikte yapılacak bir değişiklikle, geçmişte bu imkandan yararlanamayan şehirler için **bir düzenlemeye gidilerek yeniden başvuru imkanı tanınması**, imar plansızlığı nedeniyle sosyo ekonomik problemlerin yaşandığı söz konusu iller açısından büyük önem arz etmektedir.

İTHAL ÜRÜNLERDEN ALINAN KAYNAK KULLANIM DESTEKLEME FONU NUN (KKDF) KALDIRILMASI

Günümüzde uluslararası alanda rekabet edebilmek için girdi maliyetlerinin azaltılması büyük önem arz etmektedir. Özellikle sanayi kesimi için üretim esnasında kullanılan hammadde ve yatırım malı ithalatına ödenen pay en büyük maliyet kalemleri arasındadır.

Birçok sanayici ihtiyaç duyduğu hammaddelerin büyük bir kısmını peşin ödese de ödemenin belirli bir kısmını ithal ettiği ürünlerin uygunluğunu test ettikten sonra gerçekleştirmektedir. Örneğin, % 90'ı peşin ödenen bir hammaddenin geri kalan kısmı, söz konusu ürünün istenilen kalite ve standartta olduğu anlaşıldıktan sonra yapılmaktadır.

Türkiye'de yeterli üretimin olmadığı bilinen hammaddelerin ithalatında alınan %6'lık Kaynak Kullanım Destekleme Fonu kaldırılarak veya azaltılarak sanayicinin rekabet gücünün arttırılması, ithalat maliyetlerinin azaltılmasıyla; üretim, istihdam ve ihracatımız olumlu etkilenecektir.

GİRDİ MALİYETLERİNİN AZALTILMASI

- Elektrik faturaları üzerinden kesilmekte olan **% 2'lik TRT Payı** kaldırılmalı
- 100 veya daha fazla üyesi olan Yapı Kooperatifleri ile Ticaret Kanunu'nun 272. Maddesinde öngörülen esas sermaye miktarının beş katından fazlasına sahip olan Anonim Şirketlere yönelik **Avukat bulundurma zorunluluğu** kaldırılmalı
- **Ambalaj Atıkları** Yönetmeliği çerçevesinde işletmeler tarafından bedeli karşılığında Lisanslı kuruluşlara verilmekte olan ambalaj atıkları Danıştay 2. Dairesi'nin Kanunun ilgili maddesinde yaptığı değişiklik öne sürülerek **bedelsiz** olarak el konulmak istenmektedir. Bu haksız uygulama sona erdirilmeli ve ekonomik değere sahip söz konusu atıkların eski düzenlemede olduğu gibi işletmelerin kendi çıkarlarına uygun şekilde kullanmasına imkan sağlanmalıdır. Yine yapılacak düzenleme çerçevesinde lisanslı kuruluşlara bedeli karşılığı verilecek olan ambalaj atıklarının işletmelerin yükümlülüklerinden mahsuplaşmalarına izin verilmelidir.»

TEŞEKKÜRLER

Adana Sanayi Odası

Mehmet Karakuş

2014